

Sygn. akt **IC 73/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Bożena Chłopecka</i>
Protokolant:	Protokolant sądowy Karolina Ostasiuk

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2016 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa **H. J.**

przeciwko **(...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

orzeka:

I. oddala powództwo w całości;

II. zasądza od powódki H. J. na rzecz pozwanego (...) Bank (...) S.A. w W. kwotę 6,15 zł /sześć złotych piętnaście groszy/ tytułem zwrotu kosztów postępowania;

III. nieuiszczoną przez powódkę w części opłatę od pozwu przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt: IC 73/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 21 stycznia 2016 roku skierowanym przeciwko (...) Bank (...) S.A. w W. powódka H. J. wniosła o pozbawienie wykonalności „wyroku” Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie z dnia 17 kwietnia 2014 roku wydanego w sprawie o sygn. akt I Co 808/14 zaopatrzonego klauzulą wykonalności z dnia 24 kwietnia 2014 roku, a zasądającego od powódki H. J. na rzecz pozwanego kwotę 303.115 zł z odsetkami od dnia 10 lipca 2014 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska powódka zakwestionowała istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym, podnosząc brak wymagalności roszczenia wywiedziony przez nią na podstawie stwierdzenia, że postanowienia wiążącej ją umowy z pozwanym Bankiem zawierają klauzule abuzywne. Ponadto powódka wywiedzione powództwo łączyła z niekorzystną dla kredytobiorcy zmianą kursu franka szwajcarskiego /pozew k. 2-6/.

Pozwany (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew złożonej w dniu 28 kwietnia 2016 roku wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz obciążenie kosztami niniejszego postępowania strony powodowej. Ponadto pozwany domagał się zasądzenia od powódki poniesionych kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym w szczególności 2,46 zł z tytułu kosztu notarialnie uwierzytelnionego odpisu pełnomocnictwa procesowego oraz 3,69 zł z tytułu notarialnie uwierzytelnionego postanowienia Sądu. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany

Bank podniósł, iż jego zdaniem powołane przez powódkę postanowienia umowne nie mają charakteru postanowień niedozwolonych. Ponadto zdaniem pozwanego przedmiotowe fragmenty Umowy oraz Regulaminu nie naruszają praw i interesów strony powodowej /odpowiedź na pozew k. 104-121/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 marca 2009 roku powódka H. J. zawarła z (...) S.A. Spółką Akcyjną Oddział w P. z siedzibą w W. UMOWĘ O KREDYT HIPOTECZNY nr (...), w której Bank zobowiązał się oddać do dyspozycji Kredytobiorcy kwotę 220.000 zł. Kredyt ten był przeznaczony na budowę domu systemem gospodarczym, spłatę innych kredytów i zobowiązań konsumpcyjnych i był indeksowany do waluty obcej w CHF (frank szwajcarski). Jednocześnie w tym samym dniu tj. 25 marca 2009 roku powódka złożyła oświadczenie, iż w zakresie jej zobowiązań wynikających z zawartej z pozwanym Bankiem umowy oraz z tytułu prawnych zabezpieczeń wierzytelności Banku wynikającej z udzielonego przez Bank kredytu na mocy Umowy, poddaje się egzekucji w trybie art. 97 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (Dz.U.140. Nr 72. Poz.939, z późn zm.). Oświadczenie powódki upoważniało Bank do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty zadłużenia dłużnika wobec Banku, ale nie wyższej niż 444.000 zł oraz do wystąpienia o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu w terminie 5 lat od dnia rozwiązania Umowy. Bank poinformował powódkę ponadto, iż w oparciu o złożone przez nią oświadczenie o poddaniu się egzekucji będzie uprawniony po powstaniu wymagalnej wierzytelności do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego. Tytuł ten zaś miał być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu Postępowania Cywilnego po nadaniu mu przez Sąd klauzuli wykonalności / **dowody**: umowa k. 11-16, Regulamin Kredytu k. 17-26, oświadczenie Banku o udzieleniu kredytu k. 27, oświadczenie kredytobiorcy k. 28, decyzja kredytowa k. 29/.

Wobec trudności ze spłatą zawartego kredytu pismem z dnia 26 kwietnia 2013 roku powódka zwróciła się do Banku o restrukturyzację kredytu hipotecznego z uwagi na bardzo wysoką ratę. W dniu 09 września 2013 roku ponownie zwróciła się o obniżenie rat /**dowód**: wniosek k. 33, pismo k. 34-35/.

H. J. zaprzestała spłaty udzielonego jej kredytu, zaś (...) Bank (...) S.A. na podstawie § 21 pkt 1 ppkt 5 oraz pkt 2 ppkt 5,6,7 Regulaminu Kredytu Hipotecznego wypowiedział jej Umowę o kredytu i wezwał ją do zwrotu kredytu wraz z odsetkami, opłatami i prowizjami należnymi Bankowi /**dowód**: wypowiedzenie k. 50/.

Powódka korespondowała z Bankiem w sprawie zawarcia ugody dotyczącej spłaty zadłużenia /**dowód**: pismo k. 38/.

Wobec zaprzestania przez H. J. spłaty zaciągniętego kredytu (...) Bank (...) S.A. wystawił w dniu 5 marca 2014 roku bankowy tytuł egzekucyjny, któremu Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2014 roku w sprawie I Co 808/14 nadał klauzulę wykonalności /**dowód**: bankowy tytuł egzekucyjny k. 49, wniosek o nadanie klauzuli wykonalności k. 47-48/.

W oparciu o tak uzyskany tytuł wykonawczy przeciwko dłużnikowi zostało zainicjowane postępowanie egzekucyjne. Przedmiotowe postępowanie jest prowadzone przez B. M. - Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie w sprawie (...) /**dowód**: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji/.

Na skutek połączenia spółek kapitałowych, przeprowadzonego w trybie art. 492 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2000 r, Nr 94, poz. 1037 z późn. zm) w dniu 31 grudnia 2012 roku (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., na mocy stosownych przepisów prawa (art. 494 § 1 ksh wstąpiła w ogół praw i obowiązków (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.. W związku z powyższym uprawnienie (...) S.A. Spółki Akcyjnej Oddział w P. z siedzibą w W. względem H. J. z tytułu opisanej na wstępie umowy kredytowej przeszło , na zasadzie sukcesji uniwersalnej na (...) S.A. w W., a następnie na (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., jako następców prawnych pierwotnego wierzyciela /**dowód**: postanowienie k. 123 , KRS k. 124/.

Powódka H. J. zwróciła się do Miejskiego Rzecznika Konsumentów (...) (...) W. z wnioskiem o pomoc w zakresie analizy na temat „abuzywności klauzul zawartych w umowie o kredyt hipoteczny oraz Regulaminie”.

W odpowiedzi na wniosek Rzecznik wskazał, które w jego opinii postanowienia umowy noszą znamiona klauzul niedozwolonych /**dowód**: pismo k. 31/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, które przez żadną ze stron nie były kwestionowane pod względem autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. Sąd nie znalazł podstaw, by z urzędu zakwestionować te dowody. Przydał im zatem walor wiarygodności i uczynił podstawą faktyczną rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powódka H. J. swoje roszczenie wywodzi z instytucji powództwa przeciwegzekucyjnego, którego celem jest wzruszenie tytułu wykonawczego, zaś podstawą żądania jest treść art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Zgodnie z treścią art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym nie będącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. W stosunku do tych tytułów dopuszczalne jest zaprzeczenie zdarzeń zaszłych tylko po ich wydaniu. Przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. również odnosi się do zdarzeń, które nastąpiły po powstaniu tytułu egzekucyjnego, a wypadku orzeczenia sądowego po zamknięciu rozprawy, wskutek których zobowiązanie wygasło albo powodują one niemożność egzekwowania świadczenia.

Podnoszone przez powódkę zarzuty nie mieszczą się w katalogu okoliczności określonych w art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., lecz dotyczą zdarzeń zaistniałych przed wydaniem tytułu egzekucyjnego.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do tego, że powódka zakwestionowała istnienie zdarzeń będących podstawą wydania klauzuli wykonalności, stwierdzić należy, że nie zostało to przez stronę powodową wykazane. Powódka w trakcie procesu powoływała się na abuzywność postanowień Umowy o kredyt hipoteczny oraz Regulaminu Kredytu Hipotecznego udzielanego przez (...) stanowiącego załącznik nr 1 do Umowy, które wypunktowane zostały w piśmie Miejskiego Rzecznika Konsumentów z dnia 26 listopada 2015 roku, a uprawniających Bank do przeliczania ratałnych spłat dokonywania w złotych polskich (po upływie ich płatności) na walutę kredytu, w oparciu o kurs sprzedaży dla tejże waluty, obowiązujący w Banku na dzień wpływu środków. W tym miejscu należało zaznaczyć, że w sprawie nie było sporu między stronami co do faktu zawarcia umowy kredytowej, jej treści oraz braku regularnych spłat przez powódką udzielonego jej kredytu począwszy od połowy 2013 roku. Istota sporu koncentrowała się więc co do zasady wokół zagadnień prawnych (dotyczących ważności umowy tudzież abuzywności niektórych jej klauzul). Także zatem ten spór miał charakter sporu prawnego.

Zgodnie z treścią art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Pozwany Bank, aczkolwiek przyznał, że umowa kredytu zawarta z powódką jest stosunkiem obligacyjnym zawartym przez przedsiębiorcę z konsumentem w związku z prowadzoną przez przedsiębiorcę działalnością gospodarczą. A ponadto, iż sporne zapisy umowy kredytowej nie zostały indywidualnie uzgodnione z konsumentem, bowiem oparte zostały na standardowym wzorcu umownym stosowanym w okresie, gdy zawarto umowę z powódką. Co prawda umowy te nie stanowiły przedmiotu negocjacji między kredytobiorcą a Bankiem prowadzonym przez pozwanego, lecz nie można ostatecznie stwierdzić, iż zapisy umowy są niejednoznaczne i dotyczące głównego świadczenia stron, że postanowienia umowy kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, a ponadto, że klauzule umowne rażąco naruszają interesy powódki. Udzielony powódce kredyt był należycie i terminowo spłacany, przez około pierwsze 5 lat trwania umowy. Wobec zaprzestania spłaty skierowano do niej wypowiedzenie Umowy o kredyt wraz z zobowiązaniem do zwrotu kwoty kredytu wraz z odsetkami, opłatami należnymi i Bankowymi prowizjami. Powódka nie kwestionowała faktu, że otrzymała pisemne oświadczenie o wypowiedzeniu umowy. Co więcej, próbowała ona w kolejnych rozmowach i pismach z pracownikami

Banku zapewnić, iż dokona spłaty należności, bowiem jej problemy finansowe są przejściowe. Zatem wypowiedzenie umowy przez Bank było skuteczne. Należy przy tym wskazać, iż w oświadczeniach składanych przy podpisaniu Umowy kredytu powódka zadeklarowała min., że znane jest jej ryzyko wynikające ze zmiany kursu waluty obcej (franków szwajcarskich) w stosunku do waluty polskiej. Ponadto wskazała, iż pozostaje świadoma, iż w przypadku wzrostu kursu franka szwajcarskiego względem złotych polskich, nastąpi odpowiedni wzrost jej zadłużenia wobec kredytodawcy z tytułu zaciągniętego kredytu. Powódka złożyła także oświadczenie, że po zapoznaniu się z faktem ryzyka kursowego, świadomie rezygnuje z możliwości zaciągnięcia kredytu w złotych i dokonuje wyboru zaciągnięcia kredytu indeksowanego do waluty obcej. Reasumując – powódka poprzez wykazywanie abuzywności postanowień umowy lub wzorca (Regulaminu) np. regulujących kwestie wyboru kursu właściwego do przeliczeń, pozwalających bankowi osiągać korzyść z uwagi na spread walutowy lub nadających uprawnienie do zmiany Regulaminów i tabel banku, nie mogą osiągnąć celu powództwa, jakim jest pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Z dniem 26 sierpnia 2011 r., tj. dniem wejścia w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 165 poz. 984.), kredytobiorczyni zyskała możliwość uniezależnienia się od wewnętrznej tabeli kursów wymiany walut banku i uniknięcia niekorzystnych skutków spreadu, które to elementy umów były zakwestionowane przez sąd ochrony konkurencji i konsumentów. Zastosowanie ww. możliwości do już obowiązujących umów kredytu przemawia za tym, że bez zakwestionowanych postanowień wzorca o procedurze spłaty kredytu umowy mogły dalej obowiązywać. Powódka nie skorzystała z żadnej możliwości restrukturyzacji swego zadłużenia, przewalutowania, zmiany sposobu dokonywania spłat.

Po drugie powódka zakwestionowała również postawę wydania przeciwko niej bankowego tytułu egzekucyjnego.

Zgodnie z art. 96 i 97 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 roku, poz. 1376 ze zm.), roszczenie objęte bankowym tytułem egzekucyjnym musi być m. in. wykonalne i wynikać z czynności bankowej podjętej z bankiem przez dłużnika. Skuteczność któregoś z formułowanych przez powódkę zarzutów skierowanych w stosunku do bankowego tytułu egzekucyjnego, musiałaby więc prowadzić do uwzględnienia powództwa (przynajmniej w części), albowiem zarówno nieważność umowy, brak wymagalności kwoty wskazanej w bankowym tytule egzekucyjnym, czy niezasadne zawyżenie tej kwoty w istocie prowadziłyby do wykazania braku zobowiązania (w całości bądź w określonym zakresie) stwierdzonego tytułem egzekucyjnym. Prawo wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych stanowi przywilej banków, polegający na ułatwieniu dochodzenia wierzytelności wynikających z czynności bankowych.

Nie wdając się w merytoryczną ocenę podniesionych przez powódkę okoliczności, zważyć należy, iż nie mogą one stanowić skutecznego zarzutu w postępowaniu przeciwegzekucyjnym, gdyż dotyczącą zdarzeń zaistniałych przed wydaniem tytułu wykonawczego, w związku z czym mogły zostać podniesione przez powódkę w zażaleniu na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności. Z okoliczności podnoszonych przez pozwanego, a nie zaprzeczonych przez powódkę wynika, iż powódka nie kwestionowała wierzytelności ani na etapie postępowania przesądowego, ani komorniczego. Powódka jeszcze przed wydaniem BTE korespondowała z pozwanym Bankiem z zamiarem ugodowego załatwienia sporu. Zatem była świadoma konsekwencji wynikających z zawartej przez nią z pozwanym Bankiem umowy kredytu. Natomiast podnoszenie przez powódkę w toku postępowania o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego okoliczności, które mogły zostać podniesione w toku postępowania w przedmiocie zażalenia na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nie mieści się w zakresie okoliczności określonych w art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. stanowiących postawę powództwa przeciwegzekucyjnego.

Także podnoszone w toku postępowania przez powódkę zarzuty, dotyczące jej trudnej sytuacji materialnej i życiowej, nie mogły stanowić podstawy do uwzględnienia powództwa opozycyjnego. Art. 5 k.c. nie może stanowić samodzielnej podstawy powództwa, w tym powództwa opozycyjnego, co oznacza, że bezpośrednio na jego podstawie nie można oprzeć żądań. Podstawę taką stanowią inne przepisy prawne, których przesłanki zostały spełnione w związku z zaistnieniem nadużycia prawa. W przypadku powództwa opozycyjnego podstawą tą jest art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. (por. wyroki Sądu Najwyższego z 27 stycznia 1999 r., sygn. akt II CKN 151/98, OSNC 1999/7-8/134 i z dnia 5 czerwca 2002 r., II CKN 943/00 LEX nr 521921).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.. Ponieważ powódka przegrała niniejszą sprawę w całości, to obowiązana są zwrócić pozwanemu koszty poniesione przez pozwanego, w tym w szczególności 2,46 zł z tytułu kosztu notarialnie uwierzytelnionego odpisu pełnomocnictwa procesowego oraz 3,69 zł z tytułu notarialnie uwierzytelnionego postanowienia Sądu. Brak podstaw do zasądzenia na rzecz pozwanego kosztów z tytułu zastępstwa procesowego, z uwagi, iż pozwany nie był reprezentowany przez pełnomocnika będącego adwokatem czy też radcą prawnym /pkt II wyroku/.

Nieuiszczoną przez powódkę H. J. części opłatę od pozwu Sąd przejął na rachunek Skarbu Państwa w oparciu o z art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku (Dz.U. Nr 167 z 2005 roku, poz. 1398 ze zm) /pkt III wyroku/.